

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou v právní věci

žalobce: V. A., narozený dne X
pobytem v ČR X

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci vrátil dne 6. 3. 2026 jeho žádost o udělení dočasné ochrany, evidovanou pod č. j. OAM-0374226/DO-2026, jako nepřijatelnou, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobce o dočasnou ochranu ze dne 6. 3. 2026, evidované pod č. j. OAM-0374226/DO-2026.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- I. Vymezení věci

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který spatřoval v tom, že mu žalovaný dne 6. 3. 2026 vrátil jeho žádost o udělení dočasné ochrany z důvodu nepřijatelnosti ve smyslu § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území U. vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“). Zároveň žalobce požadoval, aby soud žalovanému zakázal pokračovat v porušování práv žalobce a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti o udělení dočasné ochrany.

II. Obsah žaloby

2. Ke skutkovým okolnostem případu žalobce uvedl, že je ukrajinským občanem, dne 6. 3. 2026 požádal o udělení dočasné ochrany v ČR (v O.), jeho žádost byla označena jako nepřijatelná, neboť žalobce je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě EU nebo Schengenského prostoru a bylo učiněno prohlášení dle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina. Uvedl, že opravdu dříve měl dočasnou ochranu v N., avšak po skončení její platnosti nepožádal o její prodloužení. Nyní pobývá v ČR bez platného pobytového oprávnění a nemůže svou pobytovou situaci řešit jiným způsobem, s ohledem na to požádal i o vydání předběžného opatření. Žalobce poukázal na to, že § 5 odst. 2 Lex Ukrajina, který vylučuje soudní přezkum rozhodnutí o nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu, je v rozporu s právem Evropské unie. V této souvislosti odkázal na rozsudek SDEU ve věci K.. Žaloba je tak přípustná.
3. Namítal, že žalovaný postupoval v rozporu se Směrnicí Rady 2001/55/ES ze dne 20. 7. 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice 2001/55/ES“) a prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. 3. 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z U. ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „prováděcí rozhodnutí č. 1“), jakož že se nedůvodně odchýlil od aktuální judikatury, zejména rozsudku Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) ze dne 27. 2. 2025, C-753/23, K., a rozsudků Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 1 Azs 336/2024-42, a ze dne 8. 4. 2025 č.j. 9 Azs 20/2024-37, dle které je druhotný pohyb osob, kterým byla dříve udělena dočasná ochrana v jiné zemi, přípustný. Tento právní názor lze již považovat za ustálený, neboť na něj navázaly desítky rozhodnutí NSS i městského soudu. Namítal, že § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina odporuje unijnímu právu, a proto jej nelze aplikovat.
4. Z aktuální judikatury tedy plyne, že žalovaný nemůže žádost o dočasnou ochranu považovat za nepřijatelnou pouze proto, že občan U. má nebo dříve měl dočasnou ochranu v jiném členském státě EU. S ohledem na neustále platnou dohodu členských států neaplikovat čl. 11 směrnice 2001/55/ES unijní právo nijak neomezuje druhotné pohyby držitelů dočasné ochrany, neumožňuje toliko současné čerpání výhod spojených s dočasnou ochranou ve vícero zemích současně. Na věci pak dle žalobce nic nemění ani prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 ze dne 15. 7. 2025, o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 (dále

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

jen „prováděcí rozhodnutí č. 2”), k tomu viz rozsudek NSS ze dne 11. 9. 2025 č.j. 1 Azs 126/2025-28. Zákodárce neodstranil ze zákona ustanovení odporující unijnímu právu, ale naopak tam přidal další. Důsledek § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina je totiž stejný, jako v případě § 5 odst. 1 písm. d), tj. nemožnost získat dočasnou ochranu v případě, že žadatel ji má nebo měl dříve udělenou v jiné zemi; NSS však jasně označil takovou právní úpravu za neaplikovatelnou.

5. Ze směrnice 2001/55/ES neplyne, že by státy měly mít možnost zasílat Evropské komisi oznámení o hrozícím vyčerpání kapacit a že by pak následně bez dalšího měly mít možnost žádosti o dočasnou ochranu odmítat. Směrnice sice pamatuje na nezbytnost vzájemné solidarity mezi členskými státy a upravuje mechanismy, které mohou kompenzovat nerovnoměrné zatížení při přijímání vysídlených osob. Směrnice však nepředpokládá postup, který svévolně zvolila Česká republika, tedy náhlé oznámení hrozícího vyčerpání kapacit (aniž by vůbec byly na začátku známy) a zamezení určité kategorii vysídlených osob v získání dočasné ochrany. Oznámení České republiky dle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina je proto bez jakéhokoliv právního významu. Nové ust. § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina tedy zjevně odporuje unijnímu právu, a proto jej nelze v praxi aplikovat. Poukázal na to, že je sice obdivuhodné, jakým způsobem se Česká republika postavila k ukrajinským uprchlíkům, na druhou stranu však ČR nemůže jednostranně přijímat opatření, která odporují unijnímu právu. Pokud se domnívá, že je vystavena nepřiměřené zátěži, může požadovat pomoc ze strany orgánů EU a nikoli přijímat vlastní nepřípustné legislativní řešení.
6. Navrhoval, aby soud prohlásil zásah žalovaného spočívající ve vrácení jeho žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné za nezákonný, zakázal žalovanému pokračovat v porušování jeho práv a přikázal mu obnovit stav před vrácením jeho žádosti o dočasnou ochranu.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný poukázal na své zjištění, že žalobce je držitelem dočasné ochrany v N., neboť figuruje v Platformě pro výměnu informací o žadatelích a držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy (Temporary Protection Platform) jako držitel dočasné ochrany v N., má vyznačen znak „tp“, což znamená, že dočasnou ochranu získal a je jejím držitelem. V této situaci postupoval žalovaný v souladu se zákonem, když vyhodnotil žádost žalobce o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou. Po skutkové stránce je tak případ nesporný, žalobce a žalovaný se shodnou v tom, že žalobci v minulosti dočasná ochrana v N. udělena byla. Žalobce sice tvrdí, že se jí vzdal, nicméně pro posouzení žádosti je rozhodné pouze to, zda dočasná ochrana někdy udělena byla, nikoli to, zda je aktuálně jejím držitelem.
8. K samotnému důvodu nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina žalovaný uvedl, že oznámení dle § 3 odst. 3 tohoto zákona Ministerstvo vnitra zaslalo Evropské komisi dne 25. 8. 2025. Pro naplnění důvodu nepřijatelnosti pak postačí, pokud cizinec v jiném členském státě dočasnou ochranu získal; žádná další podmínka již není třeba. Není tak rozhodné, zda žadatel aktuálně je držitelem povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany či nikoliv. Dále uvedl, že nemá za to, že by bylo skutečně postaveno najisto, že předmětné ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) je v rozporu s právem EU, když je to SDEU,

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

který by takový nesoulad měl konstatovat. Připomněl, že SDEU se k otázce druhotného pohybu osob, které již získaly oprávnění k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě, v rozsudku ve věci *K.* nevyjádřil. Dle žalovaného SDEU nechal členským státům otevřenou možnost odepřít dočasnou ochranu těm osobám, která již toto povolení získaly v jiném členském státě. V návaznosti na to pak bylo přijato prováděcí rozhodnutí č. 2 (viz dále). Dle žalovaného tak byl zpochybněn a překonán výklad Evropské komise, která měla za to, že dohoda členských států o neaplikování čl. 11 směrnice 2001/55/ES zakládá právo na získání dočasné ochrany v dalším členském státě, do kterého se držitel dočasné ochrany v jiném členském státě přesune. Žalovaný dále odkázal na praxi S. r. N., která zamítá žádosti o dočasnou ochranu držitelům dočasné ochrany v ČR. Žalovaný proto navrhoval, aby soud zvážil položení předběžné otázky SDEU stran použitého ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina.

9. Dále žalovaný uvedl, že směrnice 2001/55/ES vůbec nepředpokládá, že by osoba, které byl přiznán status osoby požívající dočasné ochrany v jednom členském státě, mohla tentýž status získat i v jiném členském státě. Stejně tak nepoužívání čl. 11 této směrnice nemůže dle žalovaného samo o sobě takové právo založit, neboť se v tomto případě jedná pouze o politickou dohodu členských států. Závěrem pak odkázal na nové recitály k prováděcímu rozhodnutí č. 2, z nichž vyplývá, že dohoda členských států o neaplikování čl. 11 směrnice 2001/55/ES nemá vliv na aplikaci čl. 8 odst. 1 téže směrnice. Druhotný pohyb držitelů oprávnění k pobytu z titulu dočasné ochrany je dle těchto recitálů nežádoucí. Navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Hodnocení Městským soudem v Praze

10. Městský soud v Praze v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), přezkoumal popsany skutkový děj. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s.ř.s.).
11. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, neboť účastníci řízení v souladu s § 51 odst. 1 s.ř.s. souhlasili s projednáním a rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Soud neshledal důvod provádět ve věci dokazování a za tím účelem nařídít ústní jednání, neboť veškeré podklady a listiny, z nichž soud vycházel a jichž se dovolávaly obě procesní strany ve svých podáních, jsou obsaženy v jimi doložených písemnostech, které jim byly předem známy.
12. Úvodem soud uvádí, že žaloba v této věci je přípustná, jelikož SDEU ve věci *K.* dovodil, že soudní výluka dle § 5 odst. 2 Lex Ukrajina je v rozporu s čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES ve spojení s čl. 47 Listiny základních práv EU. Tím byly překonány závěry rozsudku NSS ze dne 12. 10. 2022, č. j. 2 Azs 178/2022-46. Tyto závěry je třeba v otázce přípustnosti vztáhnout i na věci týkající se nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina (srov. např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 10. 11. 2025, č. j. 18 A 85/2025-21). Vrácení žádosti o udělení dočasné ochrany z důvodu její nepřijatelnosti tudíž lze přezkoumat.
13. Žaloba je důvodná.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

14. Mezi stranami není sporné, že žalobce je občanem U., v minulosti po vypuknutí ozbrojeného konfliktu na území U. požíval dočasnou ochranu v N., na území České republiky dne 6. 3. 2026 požádal o udělení dočasné ochrany, jeho žádost byla označena jako nepřijatelná, neboť žalobce je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě EU nebo Schengenského prostoru a bylo učiněno prohlášení dle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina. Je sporné, zda žalobce v současnosti disponuje dočasnou ochranou udělenou Německem. Tato otázka ovšem není pro rozhodnutí soudu v této věci rozhodná, jak soud uvede níže.
15. Ochranu podle § 82 a násl. s.ř.s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Tyto podmínky musí být splněny kumulativně. Není-li, byť jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s.ř.s. poskytnout (rozsudek NSS ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).
16. V projednávané věci jsou splněny první, druhá a pátá podmínka, neboť vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobci pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do jeho práv, a to bez ohledu na to, že mu již v minulosti byla dočasná ochrana udělena v jiném členském státě EU (v N.). Z judikatury vyplývá, že vrácení žádosti pro nepřijatelnost může být zásahem ve smyslu § 82 s.ř.s. (rozsudek NSS ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, č. 3601/2017 Sb. NSS). Čtvrtá podmínka testu je taktéž splněna. Zbývá tedy posoudit, zda žalovaný postupoval v souladu s právními předpisy, pokud žádost o dočasnou ochranu žalobci vrátil jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina.
17. Podle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina *Ministerstvo vnitra zašle Evropské komisi oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládnutí následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob. Oznámení podle věty první zveřejní Ministerstvo vnitra na svých internetových stránkách.*
18. Podle § 5 odst. 1 Lex Ukrajina *žádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže (...)*
c) je podána cizincem, který o dočasnou nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě Evropské unie,
d) je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie, (...)
f) je podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.
19. Podle čl. 25 odst. 1 směrnice 2001/55/ES *členské státy přijímají osoby oprávněné požadovat dočasnou ochranu v duchu solidarity Společenství. Vyjádří číselně nebo v obecných rysech, jaká je jejich kapacita pro přijetí těchto osob. Tyto informace se zařadí do rozhodnutí Rady uvedeného v článku 5. Po přijetí tohoto rozhodnutí mohou členské státy prostřednictvím*

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

oznámení Radě a Komisi oznámit další kapacity pro přijetí. Tyto informace se bez prodlení předají UNHCR.

20. Podle čl. 25 odst. 3 téže směrnice, *pokud počet osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu překročí v důsledku náhlého a hromadného přílivu kapacitu pro přijetí uvedenou v odstavci 1, posoudí Rada neprodleně situaci a přijme vhodná opatření včetně doporučení, aby daným členským státům byla poskytnuta další pomoc.*
21. Námitky žalobce směřovaly proti postupu žalovaného, který shledal jeho žádost nepřijatelnou, protože v minulosti získal dočasnou ochranu v N. Okolnost, že žadatel v minulosti získal dočasnou ochranu v jiném členském státě, je jednou ze dvou kumulativních podmínek nepřijatelnosti podle tohoto ustanovení. Na důvod nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina je třeba – i s ohledem na jeho vymezení – nahlížet v souladu s dosavadní judikaturou k důvodům nepřijatelnosti podle písm. c) a d) téhož ustanovení. Ostatně i žalovaný ve vyjádření k žalobě omezil většinu svých argumentů na to, že z práva EU neplyne právo žadatelů přemístit se do jiného členského státu (sekundární pohyb).
22. Z vyjádření žalovaného k žalobě je zjevné, že si žalovaný dosud neosvojil závěry dosavadní judikatury k nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) Lex Ukrajina. Soud mu proto i v kontextu nynějšího případu připomíná již citovaný rozsudek SDEU ve věci *K.*, na nějž NSS navázal „dubnovou judikaturou“ v rozsudcích ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, č. 4683/2025 Sb. NSS, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42, a mnoho dalších. Zdejší soud již zohlednil rovněž navazující argumentaci žalovaného (např. rozsudky ze dne 23. 4. 2025, č. j. 10 A 6/2025-61, ze dne 30. 4. 2025, č. j. 5 A 36/2025-38, ze dne 13. 6. 2025, č. j. 11 A 55/2025-37, nebo ze dne 21. 10. 2025, č. j. 11 A 118/2025-33 a č. j. 11 A 119/2025-24). Soud se s vyslovenými závěry plně ztotožnil a v podrobnostech na ně již v minulosti v četných rozsudcích odkázal. Přesto, že žalovaný tyto závěry dosud nereflektoval, soud nepovažuje za účelné, aby je v jejich celistvosti znovu opakoval a pro stručnost na ně odkazuje, neboť jsou žalovanému zcela zřejmě známy.
23. Stejně důvody, které žalovaný namítal proti závěrům soudů o nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) Lex Ukrajina, přitom provází i nyní projednávanou věc. Ačkoliv žalovaný shledal žádost žalobce nepřijatelnou podle nového důvodu nepřijatelnosti [§ 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina], na posouzení žaloby plně dopadají východiska dřívější již zmíněné „dubnové“ judikatury NSS. Ta se uplatní proto, že § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina, stejně jako důvody nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. c) a d), vylučuje z věcného přezkumu žádosti cizinců, kteří *jsou* nebo *byli* držiteli dočasné ochrany v jiném členském státě EU (*první podmínka*). K této původní (byť formulačně upravené) podmínce pak v podobě nepřijatelnosti podle písm. f) přibyla další nová (svou povahou kumulativní) podmínka, aby žádosti o dočasnou ochranu, která splnila první podmínku, předcházelo také oznámení podle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina, kterým Ministerstvo vnitra vyrozumělo Evropskou komisi o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a o potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy (*druhá podmínka*).

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

24. K *první podmínce* soud předně uvádí, že první část § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina představuje pouze reformulované a navzájem sloučené podmínky nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina. Klíčovým zůstává, jakkoli se tomu žalovaný brání, že žádost osoby požívající dočasné ochrany na základě prováděcího rozhodnutí č. 1, na kterou této osobě vzniká nárok na základě čl. 8 odst. 1 směrnice Rady 2001/55/ES, není správní orgán oprávněn vrátit této osobě jako nepřijatelnou z toho důvodu, že tato osoba o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany požádala nebo jí bylo toto povolení uděleno také v jiném členském státě EU (bez ohledu na to, zda jím dosud disponuje či nikoli). Zjistí-li žalovaný při podání žádosti oprávněné osoby o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany, že tato osoba je/byla vedena v platformě TPD jako držitelka povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě, je povinen takovou žádost přijmout, vést o ní řádné správní řízení dle zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů, v jeho rámci poučit oprávněnou osobu o jejích právech a v návaznosti na její případná tvrzení, důkazní návrhy či jiné procesní kroky ověřit, zda jí povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany bylo jiným členským státem skutečně uděleno a zda dosud, ke dni rozhodování správního orgánu, trvá.
25. Úvahy žalovaného stran neupravení druhotného pohybu ve směrnici 2001/55/ES jsou s výše citovanou judikaturou NSS v rozporu. V ní je totiž dovozeno, že mají-li osoby dle čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí č. 1 právo zvolit si hostitelský členský stát, a nebude-li současně vůči nim uplatněn čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, pak z toho vyplývá rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné zvolené členské země EU, jinak by vyluka z aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně postrádala smysl.
26. Soud neshledal, že by tyto závěry NSS byly rozporné se smyslem a účelem směrnice 2001/55/ES. Tato směrnice sice skutečně blíže neupravuje případy druhotného pohybu mimo žalovaným citovaný čl. 15 a 26; to ovšem neznamená, že by druhotný pohyb sama zakazovala. Aplikace přerozdělovacího mechanismu dle čl. 26 směrnice 2001/55/ES ani v případě možnosti volného výběru členského státu pro účely druhotného pohybu přitom není omezena, když aplikace daného mechanismu je na základě čl. 26 odst. 1 směrnice 2001/55/ES beztak odvislá od souhlasu dotčených přemísťovaných osob – uvedené ustanovení by postrádalo smysl, pokud by čl. 26 směrnice 2001/55/ES bylo možné aplikovat i bez souhlasu přemísťovaných osob, protože ty by se v takovém případě mohly vrátit nazpět. Článek 15 směrnice 2001/55/ES sice při otevření možnosti druhotného pohybu není příliš potřebný, je ale nutné zohlednit, že se jedná o obecný minimální standard. Prováděcí rozhodnutí č. 1 i prováděcí rozhodnutí č. 2 se nadto k druhotnému pohybu držitelů dočasné ochrany vyjádřila v tom smyslu, že je na základě dohody států vyloučena aplikace čl. 11 směrnice 2001/55/ES – uvedený postup fakticky a v souladu s čl. 11 směrnice o dočasné ochraně prakticky vyprázdnil povinné slučování rodin dle čl. 15 směrnice 2001/55/ES, protože generální vyluka jakékoliv aplikace čl. 11 směrnice 2001/55/ES má za faktický následek nutnost otevřít druhotný pohyb napříč členskými státy nejen fakticky, ale rovněž i legálně.
27. Dle soudu tak žalobce mohl dosáhnout na dočasnou ochranu již na základě toho, že splňuje podmínky čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí č. 1. Žalobce tedy splňuje výše uvedená kritéria pro přiznání dočasné ochrany ve smyslu prováděcího rozhodnutí

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

(v opačném případě by mu ostatně dočasná ochrana v N. udělena nebyla). Svědčí mu tudíž i právo sekundární volby hostitelského státu, které pro zásah žalovaného, jenž mu podanou žádost vrátil jako nepřijatelnou, nemohl realizovat.

28. Na právě uvedeném nic nemění prováděcí rozhodnutí č. 2. Z tohoto rozhodnutí z jeho preambule neplyne, že by členský stát mohl, zvláště v situaci, jaká nastala v nynějším případě, žádost žalobce mechanicky procesně odmítnout jako nepřijatelnou bez toho, aby ji „propustil“ k věcnému posouzení. Žalobce přiznává, že dočasnou ochranu v N. získal zároveň ale jasně deklaruje, že po skončení její platnosti nepožádal o její prodloužení. Okolnosti trvání dočasné ochrany proto musí být blíže zjišťovány ve správním řízení v souladu s „dubnovou“ judikaturou NSS.
29. Podle recitálu (5) prováděcího rozhodnutí č. 2 *v souvislosti s aktivací směrnice 2001/55/ES se členské státy v jednomyslně přijatém prohlášení dohodly, že nebudou uplatňovat článek 11 uvedené směrnice {směrnice 2001/55/ES} na osoby, které požívají dočasné ochrany v daném členském státě v souladu s prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 a které se přesouvají bez povolení na území jiného členského státu, pokud se členské státy na dvoustranném základě nedohodnou jinak.*
30. Podle recitálu (6) prováděcího rozhodnutí č. 2 *s ohledem na tento celkový kontext by nic nemělo být vykládáno tak, že znamená povinnost členského státu vydat povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany osobě, která obdržela povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě.*
31. Recitály sice upřesňují, jak by mělo být prováděcí rozhodnutí č. 1 interpretováno, nijak ale výslovně nezakotvují, že by jednou udělená dočasná ochrana automaticky znamenala zákaz poskytnutí dočasné ochrany v jiném členském státě. Recitál (6) lze totiž interpretovat bez problému tak, že se tím aprobejme již SDEU přijatý závěr ve věci K., že členské státy mohou odeprít dočasnou ochranu u osoby, která již disponuje dočasnou ochranou v jiném členském státě, přičemž se takto udělené dočasně ochrany nehodlá vzdát. Recitál (5) pak upřesňuje, že se výluka aplikace čl. 11 směrnice 2001/55/ES nevztahuje na osoby, které požívají dočasné ochrany v jiném členském státě, přičemž se bez povolení přesouvají na území jiného členského státu, což lze interpretovat tak, že se výluka čl. 11 nevztahuje na osoby, které požívají dočasnou ochranu v jednom členském státě, ale snaží se fakticky pobývat ve druhém členském státě. Ani v jednom recitálu se tudíž neřeší explicitně situace, které ovšem jsou primárním průvodním jevem druhotných pohybů v ČR – tj. situace, kdy ukrajinský uprchlík již nepožívá výhod plynoucích z dočasné ochrany v určitém členském státě, protože se této ochrany vzdal, či mu byla ukončena jinak, načež si požádá o udělení dočasné ochrany v ČR. Shora popsané situace se explicitně vyjadřují pouze k případům, které ovšem již dle judikatury SDEU i NSS nebyly dovolené – tj. případy, kdy ukrajinský uprchlík se domáhá získání dočasné ochrany souběžně ve větším počtu členských států.
32. Zároveň lze dospět k závěru, že zřejmým cílem vložení nových bodů do recitálu prováděcího rozhodnutí č. 2 je zajistit, aby v jednom okamžiku požívaly oprávněné osoby práv spojených s dočasnou ochranou pouze v jednom členském státě, a zabránit tak vícenásobným registracím. Postup předestřený judikaturou NSS přitom není s těmito cíli nutně v rozporu, nevede k požívání dočasné ochrany ve více členských

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

- státech (rozsudky NSS ze dne 11. 9. 2025, č. j. 1 Azs 126/2025-28, bod 14, nebo ze dne 19. 9. 2025, č. j. 5 Azs 180/2025-25, bod 7). NSS nerozporuje, že tento stav možný není, pouze žalovanému ukládá, aby v těchto případech prověřil, zda povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě trvá, aby žadatele poučil o nemožnosti souběžného využívání dočasné ochrany ve více členských státech, případně aby žalovaný prověřil, zda udělením dočasné ochrany v ČR automaticky zanikne dočasná ochrana udělená v jiném členském státě, případně zda žadatel učinil kroky, aby se práv z dočasné ochrany v jiném členském státě vzdal (rozsudky NSS č. j. 1 Azs 336/2024-42 a č. j. 1 Azs 174/2024-42).
33. Žalobce tak úspěšně zpochybnil již první z podmínek, která musí být podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina splněna, aby žádost mohla být vyhodnocena jako nepřijatelná.
34. Ke *druhé podmínce* soud znovu opakuje, že § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina představuje pouze reformulaci a sloučení důvodů dle písm. c) a d) téhož odstavce, přičemž vede ke stejným důsledkům pro žadatele o dočasnou ochranu. Jediná změna spočívá v tom, že možnosti aplikovat tento postup má předcházet oznámení žalovaného dle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina určené Evropské komisi o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob.
35. Soudu předně není zřejmé, proč by takové oznámení mělo mít vliv na judikaturou dovozené závěry o možnosti druhotného pohybu držitelů dočasné ochrany. NSS tuto možnost dovedl z čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí č. 1 a současného vyloučení aplikace čl. 11 směrnice 2001/55/ES. Na tom se nic nezměnilo, změnila se pouze vnitrostátní úprava, která však musí být v souladu s právem EU (rozsudek zdejšího soudu ze dne 24. 10. 2025, č. j. 15 A 128/2025-19, bod 26). Žalovaný nemůže využitím nového důvodu vázaného na tutéž podmínku, kterou soudy opakovaně odmítly, nadále plošně odmítat žádosti pro jejich nepřijatelnost namísto jejich věcného posouzení v řízení.
36. Oznámení dle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina určené Evropské komisi se svou povahou blíží oznámení dle čl. 25 odst. 3 směrnice 2001/55/ES. Jde o žádost členského státu o pomoc, která má být zajištěna prostřednictvím či ve spolupráci s orgány EU – je tedy politickým aktem, z něhož nelze dovozovat legislativní důsledky (překonání judikатурních závěrů), tj. ztrátu práva držitelů dočasné ochrany na druhotný pohyb. Rozdíl obou citovaných právních úprav pak spočívá v zásadě jen v tom, že § 3 odst. 3 Lex Ukrajina hovoří o riziku vyčerpání kapacit, zatímco čl. 25 odst. 3 směrnice 2001/55/ES až o překročení kapacit.
37. Z pohledu soudu tak § 3 odst. 3 (ve spojení s § 5 odst. 1 písm. f)) Lex Ukrajina představuje zakotvení institutu, který už v právu EU existuje, ovšem způsobem, jenž je v rozporu se směrnicí 2001/55/ES – z této směrnice neplyne, že by oznámení členského státu o tom, že byla překročena jeho kapacita pro přijetí osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu, mělo jakékoli důsledky pro žadatele o dočasnou ochranu. V případě § 3 odst. 3 Lex Ukrajina ani nedošlo k překročení kapacity, pouze to hrozí, jedná se tedy o méně závažný stav, než předvídá směrnice o dočasné ochraně.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

38. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina je nadto zjevně diskriminační, neboť se má týkat selektivně jen těch žadatelů, kteří se dožadují svého práva druhotného pohybu.
39. Měl-li tedy zákonodárce v úmyslu překonat závěry judikatury NSS (srov. stenoprotokol 140. schůze PSP ČR ze dne 29. 5. 2025, pozměňovací návrh poslance P. L.), pak k tomu z výše uvedených důvodů tímto způsobem dojít nemohlo. Ostatně i NSS dospěl k závěru, že ani projednání v příslušných výborech Poslanecké sněmovny a souhlas napříč politickým spektrem nemůže nikterak zvrátit skutečnost, že přijatá změna je v rozporu s unijním právem (srov. rozsudek ze dne 17. 12. 2025, č. j. 6 Azs 157/2025-18). K obdobným závěrům dospěl NSS i v rozsudku ze dne 10. 12. 2025, č. j. 5 Azs 248/2025-18, kdy v bodě [29] uvedl, že žalovaný „*ani neuvádí, kdy a jakým způsobem za účinnosti § 3 odst. 3 lex Ukrajina takové oznámení zaslal či na jaké webové adrese bylo zveřejněno. Odkazuje toliko na dopis ze dne 25. 8. 2025, který však byl dle údaje obsaženého i ve správním spisu odeslán již dne 28. 8. 2025, tedy před účinností novely lex Ukrajina (zákon č. 314/2025 Sb., jehož přílepkem změna lex Ukrajina byla, byl vyhlášen dne 2. 9. 2025 a nabyl účinnosti dne 3. 9. 2025). Nejvyšší správní soud podotýká, že dopis neobsahoval žádné detaily ohledně toho, jaké vlastně jsou kapacity České republiky a ve kterých konkrétních oblastech jsou překročeny, resp. hrozí, že budou překročeny. Z veřejně dostupných zdrojů (např. zpráv stěžovatele o situaci v oblasti migrace), přitom na první pohled neplyne, že by se situace v měsících před odesláním dopisu nějak skokově 'zhoršila'. Jak již však upozornil městský soud, případný náhlý bromadný příliv vysídlených osob by představoval důvod pro aplikaci čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně a koordinované řešení ze strany orgánů EU. I kdyby tedy k takovému náhlému nárůstu došlo, nemohlo by to ospravedlnit vrácení jednotlivých žádostí o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany jako nepřijatelných, tedy bez věcného posouzení, podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina, neboť takový postup směrnice o dočasné ochraně neumožňuje.*”
40. Žalovaný tudíž v této věci nepostupoval v souladu s právem, jak bylo vyloženo ve shora citované judikatuře NSS, která je plně aplikovatelná i na § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina. NSS dovodil, že druhotný pohyb osob, na které se vztahuje § 3 Lex Ukrajina, je přípustný za podmínky, že takové osoby nepožívají ve stejný moment dočasné či mezinárodní ochrany ve více než jednom členském státě EU, a že o žádosti o dočasnou ochranu je nutné vést řádné správní řízení.
41. Jelikož tyto závěry nezpochybňuje ani přijaté prováděcí rozhodnutí č. 2, měl žalovaný v této věci nejprve ve správním řízení postavit najisto, zda žalobce aktuálně je či není držitelem dočasné ochrany v N. – u čehož nepostačí paušální odkaz na informační systém TPD, u něhož není dán princip materiální publicity. Po případném seznání (v rámci správního řízení), že žalobce v současnosti stále disponuje dočasnou ochranou v N., měl žalovaný ověřit, zda N. nespojuje s přiznáním dočasné ochrany v jiném státě EU *ex lege* zánik dočasné ochrany v N. analogicky k § 5 odst. 8 písm. b) Lex Ukrajina, a pokud by tomu tak nebylo, pak žalobce poučit o možnosti zneplatnění své případně existující dočasné ochrany v N., jelikož není v souladu s právními předpisy možné souběžně požívat dočasnou ochranu ve více státech EU. Protože tyto kroky žalovaný neučinil, postupoval v této věci nezákonně.

42. Žalovaný proto tím, že žalobci vrátil jeho žádost o dočasnou ochranu pro nepřijatelnost, zasáhl do práv žalobce nezákonným způsobem, označení jeho žádosti jako nepřijatelné bylo v rozporu s evropskými předpisy.
43. Závěrem je třeba odkázat na rozsudek NSS ze dne 17. 7. 2025 č.j. 1 Azs 111/2025-34, kde se vyjádřil k otázce závaznosti jeho judikatury: *„Jak již Nejvyšší správní soud opakovaně dovodil, správní orgány jsou povinny jeho judikaturu v obdobných případech (tj. i mimo kasační závaznost v individuálním případě) respektovat. V opačném případě se jejich postup stává zcela svévolným a popírajícím jak základní zásady fungování veřejné správy, tak i fundamentální principy právního státu založeného na respektu k právům a svobodám jednotlivce. Lze připomenout, že Nejvyšší správní soud již ve své judikatuře dokonce konstatoval, že „[o]dmítne-li se nicméně správní orgán řídit názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v obdobné věci pouze s odkazem na údajně nedostatečnou kvalitu odůvodnění, jedná v rozporu s výše uvedenými ustanoveními soudního řádu správního, čímž překračuje své pravomoci, a porušuje tak čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod“ (rozsudek NSS ze dne 28. 2. 2017, č. j. 2 Afs 15/2017 - 23, bod 27).“*
44. Soud neshledal důvod k předložení předběžné otázky SDEU ohledně slučitelnosti čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES a vnitrostátní úpravy, podle které je nepřijatelná žádost o povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany, jestliže cizinec již získal povolení k pobytu z tohoto titulu v jiném členském státě, bez ohledu na to, zda je stále jeho držitelem nebo ne. Uvedená otázka se fakticky týká důvodu nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina a jako taková byla již posouzena NSS v kontextu existující judikatury SDEU. Předběžná otázka by byla nadbytečná s ohledem na jednoznačné a vyčerpávající závěry, které vyslovil NSS zejména v tzv. „dubnové“ judikatuře, s níž se městský soud ztotožnil. Nadto soud připomíná, že pokládání předběžných otázek není jeho povinností, nýbrž „jen“ možností (čl. 267 alinea druhá Smlouvy o fungování EU).
45. S tím související odkaz žalovaného na praxi Spolkové republiky N. pokládá soud za bezpředmětný. Žalovaný doložil tuto praxi jedním rozhodnutím tamějšího okresního úřadu. Z toho nelze dovozovat ustálenou praxi, resp. změnu předchozí praxe, nadto není vůbec jisté, jak by se k takovému rozhodnutí postavily tamější správní soudy. Pro zdejší soud je podstatná judikatura tuzemských správních soudů a SDEU, přičemž rozsudek SDEU ve věci K. byl vyložen NSS, a žádný jiná judikatura SDEU, která by svědčila závěrům žalovaného, není soudu známa. Soud tak uvedené rozhodnutí německého okresního úřadu neprováděl k důkazu.
46. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a proto výrokem I. deklaroval postupem dle § 87 odst. 2 s.ř.s, že zásah žalovaného byl nezákonný. V souladu se stejným ustanovením soud výrokem II. zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobce na podání žádosti o dočasnou ochranu, a obnovil stav před označením žádosti žalobce o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.
47. O nákladech řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce byl ve věci samé úspěšný, ale žádné náklady řízení mu nevznikly.
48. Soud o věci rozhodl přednostně, neboť jde o věc dočasné ochrany, která spadá do mezinárodní ochrany a má být projednávána přednostně. Soud nerozhodoval o návrhu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

na vydání předběžného opatření, neboť o žalobě soud rozhodl bez zbytečného odkladu po obstarání podkladů nutných pro rozhodnutí a ve lhůtě 30 dnů od podání žaloby ve smyslu § 38 odst. 3 s.ř.s. Případné předběžné opatření přitom působí jen do skončení řízení před soudem. V této situaci by tedy již rozhodování o předběžném opatření bylo bezpředmětné.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 12. května 2026

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.